

Guía Docente				
Datos Identificativos			2023/24	
Asignatura (*)	Urbanística 1		Código	630G02018
Titulación	Grao en Estudos de Arquitectura			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Lopez Gonzalez, Candido	Correo electrónico	candido.lopez@udc.es	
Profesorado	Diaz Revilla, Alfonso	Correo electrónico	a.diaz.revilla@udc.es	
	García Fontán, Cristina		cristina.garcia.fontan@udc.es	
	Lopez Gonzalez, Candido		candido.lopez@udc.es	
	Vazquez Mosquera, Jose Manuel		jose.vmosquera@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia desenvolve un corpus tanto de coñecementos de teoría e historia dos trazados urbanos como de útiles metodolóxicos de análise. Este permítelle ao alumnado percibir o Proxecto Arquitectónico e o Proxecto Urbano como parte dun contexto mais amplo, e desenvolver un posicionamento crítico ante a cidade contemporánea. Así mesmo enfróntase coa especificidade da cidade europea co obxectivo de comprender o porqué da súa existencia como un sistema de conceptos, signos,e formas.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A34	Capacidade para a concepción, a práctica e desenvolvemento de proxectos básicos e de execución, esbozos e anteprojectos. (T)
A42	Aptitude para catalogar o patrimonio edificado e urbano e planificar a súa protección. (T)
A46	Capacidade para aplicar normas e ordenanzas urbanísticas.
A50	Coñecemento axeitado dos métodos de estudo dos procesos de simbolización, as funcións prácticas e a ergonomía.
A51	Coñecemento axeitado dos métodos de estudo das necesidades sociais, a calidade de vida, a habitabilidade e os programas básicos de vivenda.
A53	Coñecemento axeitado das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental, así como dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A56	Coñecemento axeitado das bases da arquitectura vernácula.
A57	Coñecemento axeitado da socioloxía, teoría, economía e historia urbanas.
A63	Elaboración, presentación e defensa ante un Tribunal Universitario dun traballo académico orixinal realizado individualmente relacionado con calquera das disciplinas cursadas.
B1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita atoparse a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B5	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	Coñecer a historia e as teorías da arquitectura, así coma as artes, tecnoloxías e ciencias humanas relacionadas con esta
B8	Coñecer o urbanismo e as técnicas aplicadas no proceso de planificación
B12	Comprender as relacións entre as persoas e os edificios e entre estes e o seu entorno, así como a necesidade de relacionar os edificios e os espazos situados entre eles en función das necesidades e da escala humana
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida

C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe ao longo da vida
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Capacidade para a análise dos problemas relacionados coa intervención sobre a cidade, o territorio e a paisaxe a diferentes escalas que van desde os proxectos urbanos ata os plans urbanísticos, cun coñecemento adecuado da ecoloxía, a sustentabilidade, as necesidades sociais e os principios de conservación dos recursos enerxéticos e ambientais.	A34 A42 A46 A50 A53 A56	B1 B8	C3 C5 C6 C7
Coñecer a historia e a teoría do urbanismo así como as técnicas aplicadas no proceso de planificación.	A34 A42 A50 A51 A53 A57 A63	B6	C8
Comprender as relacións entre as persoas e os edificios e entre estes e a súa contorna, así como a necesidade de relacionar os edificios e os espazos situados entre eles en función das necesidades e da escala humana	A50 A51	B5 B12	C1 C4

Contidos	
Temas	Subtemas

TEORÍAS E HISTORIA DOS TRAZADOS URBANOS	TEORÍA URBANÍSTICA MEDIEVAL 01._A CIDADE MEDIEVAL. A CIDADE PECHADA. TEORIA RENACENTISTA DA CIDADE 02._A CIDADE COMO PROXECTO DE ARQUITECTURA 03._A CIDADE BARROCA. DO EMBELLISHMENT PARCIAL AO EMBELLISHMENT TOTAL REVOLUCIÓN INDUSTRIAL E CIDADE 04._MODELOS DE ORGANIZACIÓN ESPACIAL ANTIURBANA 05._A DIALÉCTICA REFORMA URBANA / EXTENSION URBANA TEORÍA URBANÍSTICA MODERNA Análise Científica dos problemas urbanos 06._A URBANÍSTICA COMO CIENCIA: CERDÁ. TEORÍA GENERAL DE LA URBANIZACIÓN 07._O PLANO REGULADOR E ZONING As grandes propostas para a cidade contemporánea 08._CIDADE XARDIN 09._CIDADE LINEAL 10._CIDADE INDUSTRIAL As teorías sobre a gran cidade 11._GROSSTADT-METROPOLIS 12._LE CORBUSIER. HILBERSEIMER. WRIGHT 13._CIAM: A CIDADE FUNCIONAL A construción da cidade contemporánea. O Urbanismo coa cidade 14._A URBANÍSTICA CONTEMPORÁNEA
ELEMENTOS DE ANALISE URBANO	A._O LUGAR B._OS TRAZADOS C._OS TECIDOS D._OS COMPOÑENTES: 1.A PARCELA 2.A ILLA 3.AS RÚAS E A PRAZA 4.OS ESPACIOS LIBRES E ZONAS VERDES: PARQUES, XARDÍNS, ÁREAS DE XOGO DE NENOS, ... 5.O TIPO EDIFICATORIO 6.OS EQUIPAMENTOS

PRÁCTICAS ANALISIS URBAN	O TEMA CENTRAL DO CURSO É O ANÁLISIS E ESTUDO DOS TECIDOS URBÁNS PROTOTÍPICOS DA CIDADE EUROPEA CONTEXTOS DOS TRABALLOS: 1. O LUGAR DA CIDADE NO TERRITORIO 2. CIDADE HISTORICA: - CIDADE DE ORIXE MEDIEVAL: CIDADE E ARRABÁIS. - EXTENSIONS URBANAS: ENSANCHES 3. CIDADE CONTEMPORÁNEA: - PLANS DE ALINEACIÓNS. PLANS XERÁIS - POLÍGONOS - PERIFERIA - ESCALA TERRITORIAL DO URBANO
--------------------------	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Portafolios do alumno	A50 A51 B5 B12 C1 C4	1	2.5	3.5
Obradoiro	A34 A42 A46 A53 B1 B8 C3 C6 C7	30	48	78
Proba mixta	A34 A42 A50 A51 A53 A63	4	0	4
Sesión maxistral	A51 A53 A57 B6 C8	15	22.5	37.5
Obradoiro	A34 A42 A50 A56 C5	10	15	25
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	O PORTFOLIO é un documento imprescindible de aproximación, tanto a través das técnicas de representación gráfica (dibuxo, fotografía, collage...) como da reflexión teórica, á lectura da cidade nos diferentes ámbitos espaciais prototípicos estudados. Os dibuxos, fotografías, noticias de prensa, ou reflexións propias reproducirán a mirada do alumnado nas diferentes escalas de aproximación e identificación do especificamente urbanístico, e farán fincapé nas RELACIÓNS sobre as que opera consciente ou inconscientemente o PROXECTO URBANÍSTICO, ou o propio PROXECTO ARQUITECTÓNICO, enriquecendo ou empobrecendo o ámbito de actuación. O alumnado durante todo o curso académico deberá elaborar o seu portafolio individualmente.

Obradoiro	A ANALISE URBANA: TEORÍA E MÉTODOS PRÁCTICA I O marco físico como elemento soporte da manufactura urbana PRÁCTICA II Análise Urban 1: _A Cidade de Orixes Medieval _As Extensións Urbanas I *Intensivas: Ensanches *Extensivas: Barriadas xardin PRACTICA III Análise Urban 2: _A Cidade Moderna e Contemporánea _As Extensións Urbanas II *Planes Xerais como planes de Extension *Planes Xerais como planes de Zonificación:Os Poligonos *Desregulación do planeamento e a escala territorial do urbano
Proba mixta	Exame final da materia
Sesión maxistral	Sesións teóricas
Obradoiro	As asignaturas P3, AA2 e U1 coordinarán os seus desenvolvementos no "espacial e temporal" durante o segundo cuatrimestre en torno da CUESTION da RESIDENCIA, en ámbitos susceptibles de ser incorporados aos temarios respectivos. Propónse como obxectivo que o ALUMNADO estableza unha REFLEXION INTEGRAL sobre a cuestión da vivenda de cara a redacción do PROXECTO ARQUITECTÓNICO, incorporando desde o primeiro momento as variables (mais aló do DESENVOLVEMENTO DO PROGRAMA estrito) derivadas da ANALISE URBANA nas diferentes ESCALAS. ANALISE URBANA - ANALISE ARQUITECTÓNICA - PROXECTO. Plantexanse como unha UNIDADE DE DOCENCIA que teña NO TEMA VIVENDA, (que en termos urbanísticos identifícase como A RESIDENCIA ou USO RESIDENCIAL) O EIXO VERTEBRADOR. ASÍ MESMO, AS HORAS SEMANAIS DO OBRADOIRO-TALLER (4 horas) CONSIDERÁNSE UN TEMPO PARA A COMPLEMENTARIEDADE CRÍTICA DOS DIFERENTES PUNTOS DE VISTA QUE CONFLUEN NO PROXECTO, DESDE A ANALISE ESPECIFICAMENTE ARQUITECTÓNICA ATA A ANALISE URBANÍSTICA.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Obradoiro Portafolios do alumno Obradoiro	Os profesores de prácticas realizarán un seguimento persoalizado dos traballos do alumnado. As prácticas dos Obradoiros realizaránse como máximo en grupos de TRES persoas. Medidas de dedicación para o ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia?. O alumnado nesta circunstancia: _Con respecto as clases de teoría terá a dispensa de asistencia a ditas clases. Deberá acudir polo menos a un 20% das tutorías establecidas no horario dos docentes de teoría da materia para resolver as cuestións pertinentes de seguimento. _Con respecto as clases de práctica, estes estudantes deberán asistir a un mínimo do 80% das aulas, incluíndose nesta porcentaxe os días da sesión de presentación conxunta dos traballos. Ase mesmo, os docentes de prácticas disporán un 20% das súas tutorías, a requirimento dos estudantes, para o reforzo necesario dos traballos a presentar. En ambos os dous casos axustaránse ditas medidas segundo os casos concretos, adecuándoas as circunstancias.
---	--

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A34 A42 A50 A56 C5	Valorarase a capacidade de análise, diagnose e proposta no tratamento do proxecto común dende un punto de vista urbanístico.	10
Portafolios do alumno	A50 A51 B5 B12 C1 C4	Descrición gráfica e escrita con dibuxos de perspectiva, plantas e seccións dos tecidos prototípicos da cidade europea reflexo das percepcións do alumnado. Así como a incorporación de fotografías, noticias de prensa ou reflexións propias dos estudantes a luz do plantexado nas aulas tanto de teoría como de práctica.	15

Obradoiro	A34 A42 A46 A53 B1 B8 C3 C6 C7	CRITERIOS DE AVALIACIÓN A._TRATAMENTO XERAL DOS CONTIDOS DO TEMA. Deberáse facer mención explícita ao: 1. ANALISE TERRITORIAL 1.1 A Relación da Cidade e o Territorio -A Forma do Territorio -As Infraestructuras -Os Asentamentos de poboación 2.ANALISE URBAN. FORMAS DE CRECIMENTO URBAN 2.1 A Cidade de orixe Medieval -A "Cidade"; -Os Arrabais 2.2 Extensión Urbanas:Os Ensanches -Ensanches Extensivos e Intensivos -Os Plans de Ensanche: a-Memoria b-Planos(alinacementos e rasantes) c-Ordenanza d-Ordenanza de ensanche 2.3 Os Poligonos -Tipos: residencial, industrial, comercial, etc. -O Planeamento Parcial -As Ordenanzas de Volumen 2.4 A escala territorial do urbano B._ESTRUCTURA: ARTELLAMENTO, EXPRESIÓN E ORGANIZACIÓN DOS CONCEPTOS. Deberáse explicitar a especificidade de cada unha das etapas ou cortes realizados a partir da descrición dos elementos e das relacións entre elementos en cada escala de traballo (territorial, urbana, de barrio, de rúa) mediante a utilización de técnicas propias de cada fase de análise.	30
Proba mixta	A34 A42 A50 A51 A53 A63	Proba composta de contidos teóricos e contidos prácticos. Os contidos teóricos da materia serán os impartidos nas sesións maxistrais e tamén na información que se atopa colgada na plataforma moodle. SERÁ OBLIGATORIO PARA SUPERAR A MATERIA TER APROBADA ESTA PROBA MIXTA INDIVIDUAL. A nota única da proba, reflexará de xeito conxunto tanto a parte correspondente os contidos teóricos como a dos contidos prácticos. Ambas partes deberán aprobarse independentemente.	40
Sesión maxistral	A51 A53 A57 B6 C8	Será necesaria a asistencia a un 80% das clases, nas que ademais poderanse realizar exercicios de entrega rápida.	5

Observacións avaliación

*A entrega de todas-las prácticas dos Obradoiros será obligatoria para presentarse tanto á primeira como á segunda oportunidade

*A asistencia as sesións dos Obradoiros
fixase no 80% como mínimo

*O ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia? para aprobar esta materia cumprirá as mesmas condicións que o resto do alumnado matriculado nela.

*IMPLICACIÓNS DO PLAXIO na realización das probas ou actividades de avaliación: "A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente a cualificación de suspenso '0' na materia na convocatoria correspondente, invalidando así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara a convocatoria extraordinaria".

Fontes de información

Bibliografía básica

- Morris, A. E. J. (1994). Historia de la Forma Urbana. Barcelona: Gustavo Gili
- Gravagnuolo, B. (1998). Historia del urbanismo en Europa. 1750-1960. Madrid: Akal
- Benevolo, L. (1997-82). Diseño de la Ciudad 1, 2, 3, 4 e 5. Gustavo Gili
- Cannigia, G. y G.L. Maffei (1995). Tipología de la Edificación. Estructura del Espacio Antrópico. Madrid: Celeste
- Cullen, G. (1974). El paisaje urbano. Barcelona: Blume
- Panerai, P. R. et al. (1986). Formas urbanas: de la manzana al bloque. Barcelona: Gustavo Gili
- Solá-Morales i Rubió, M. de (1997). Formas de Crecimiento Urbano. Barcelona: UPC [LUB: Laboratorio de Urbanismo ETSA Barcelona]
- LUB: Laboratorio de Urbanismo ETSA Barcelona.<i> Formas de Crecimiento Urbano</i>. Barcelona: UPC.- LUB: Laboratorio de Urbanismo ETSA Barcelona. Formas de Crecimiento Urbano. Barcelona: UPC.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Proxectos 3/630G02011

Análise Arquitectónico 2/630G02017

Materias que continúan o temario

Urbanística 2/630G02024

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías